

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22.

(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... .. 840 Lej
Fél évre ... .. 420 Lej
Negyed évre ... .. 210 Lej
Havonta ... .. 70 Lej

Hirdetések díjszabás szerint.

Egyes szám ára 4 lej,
vasárnap 5 lej.

Bucurestiben 50 banival több

A fajszeretet

demonstrációja, a magyar egység bizonyítéka. A népkisebbségi erők tömörségének dokumentuma. Ha ez a tömörség nem álom, ha ez a fajszeretet nem légvár és ha ez az egység nem vezércikkek frázisa csupán. Ha a magyar népretegeket Aradon fel lehetne rázni le tárgyaikból, ha minden embernek az agyvelejére lehetne kopogtatni azt a hitet és azt az erőt, ami sajnos, már-már valami fásult fátum martaléka, ha minden egyes választónak a füle dobjáig lehetne harsonázni annak a jelentőségét, hogy mit ér 24 magyar városházi képviselő nemcsak népkisebbségi szempontból, de a város jövő kultúrája kialakulásának szempontjából is: akkor ma egyetlenegy választói névjegyzék íve sem lenne kitöltetlen!

Meg kell mozdulnia a lomha rögnök, ki kell kelnie a nemtörődomség földjéből az aktivitás lombos tölgyfájának, hogy árnyéka alá odabujjon mindenki, aki ennek a városnak jövő sorsát nem valami negligálható, valami elejt-hető, valami törekeny illúzióknak látja, hanem a kötelesség várának ablakából itéli meg mindazt, a minek itt el kell következni az-za, hogy autonómiát kapunk. Hiszen ez az autonómia amúgy is korlátok közé van szorítva, amúgy is szűk határvonalak között mozog, de konturjain belül megvalósítható a hat éven keresztül életet nem öltött vágy: Sorakozzon fel a magyarság, az aradi választó álljon a toborzás alá, hogy a tavasz lélegzete beröpülhessen az aradi városházának tanácstermi ablakán. Nem szabad a választói névjegyzékből kimaradni senkinek, még akkor sem, ha véletlenül nem kapott volna ívet, még akkor sem, ha szorosan szőtt gu-bókban izolálni szeretné magát a közélet forró problémáiból! Nincsenek riasztó kürtjeink, nem vadászatra trombitálunk, nem gondolkodásunktól távol eső ügyhöz verjük a toll prédikátorainak toborzó dobját; az, hogy a mi 24 em berünk hangot kapjon a város tanácstermében, nem történhet meg, a mi némaságunk asszisztálásával. Nekünk sikoltani kell és hinni kell, hogy a kisebbségi erők tömörsége nem álom és hogy a magyar egység nem azért van, hogy vezércikkeket írjunk róla, hanem azért, hogy sístergő, élő, tüzes valósággá kovácsolódjék ki Arad községi választásain!

Itélt a nagyváradi tábla Reinitz fölött. — Megőrült az anya és összekaszabolta a gyermekét. — Kiszabadult az algyógyi dráma hőse. — Filöp Magda romantikus evezése a szerelem zuhatagától a házasság tengeréig. — Meghalt Thaly Kálmán öccse. — Arad magyarsága készül a választásra. — Pápai áldás az aradi zarándokoknak. — Craiovában egy ház összedőlt uccanyitás közben. — Megindult a külföldi utalvány-forralom.

Döntő offenzíva kezdődött Marokkóban

Az egyesített spanyol-francia támadás sikerrel járt.

Párisból jelentik: A marokkói hadszíntéren szerdán hajnalban megkezdődött a francia-spanyol offenzíva. A spanyoloknak sikerült elfoglalniok a Las Palomas magaslatokat, míg a franciák előrenyomulása tervszerűen folyik. Madrid jelentés szerint a rifkáblik ellenállása lassankint gyengült. A francia hadihajók, közöttük a Metz az egész marokkói partot heves ágyútűz alatt tartják. A Metz különösen Afrut-ot bombázza, ahol a rifek támadás-

ra gyülekeztek. A francia zóna keleti részén Petain tábornok is offenzívát kezdett és ezzel megindult a szárazföldön is a francia-spanyol egyesített támadás. A spanyolok legközelebb Tel Aidjir ellen intéznek heves támadást, hogy Melliláig az egész terület meghódítsák. A direktórium egyéb ként újabb tíz millió pezetát szavazott meg a hadiköltségekre. Katonai körökben optimizmussal tekintenek a marokkói háború további lefolyása elé.

Aki nem alkalmas, ne menjen egyetemre

Pteancu Sándor közoktatásügyi vezérfelügyelő nyilatkozata a pótérettségik szomorú eredményéről.

(Cluj-Kolozsvár, október 1.) A marosvásárhelyi, vizsgáló bizottság előtt hetvenhat diák jelentkezett pótérettségire és pedig a református gimnáziumból 17, a katolikus gimnáziumból 9, az állami fiugimnáziumból 21, az állami leánygimnáziumból 7, a tor-dai fiugimnáziumból 13 és a csik-szeredai státusi gimnáziumból 9 diák. A jelöltek közül mindössze ötvennégyen tettek le sikeresen az írásbelit. Sibuban 175 jelölt közül 89 ment át, Nagyenyedon a magyar tagozat 12 diákja közül 12, tehát valamennyi megbukott, Gyulafehérváron 8 jelölt közül 4 vizsgázott sikerrel.

Egy újságíró kérdést intézett Pteancu közoktatásügyi vezérfelügyelőhöz, hogy mi a véleménye a pótérettségi vizsgálatok szomorú eredményéről, amely az erdélyi magyarságra súlyos csapást jelent. A vezérfelügyelő kijelentette, hogy a vizsgáló bizottságok munkája nem irányul a kisebbségek ellen. A bizottságok szigorúak, de igazságosak is.

Meg kell nézni a regáti vizsgák eredményét, amely semmivel sem különb. Szükség van erre a rostálásra, hogy a jövőben csak olyan ifjak jussanak az egyetemre, akik szellemi nivó tekintetében erre alkalmasok. Aki pedig nem alkalmas, a keressen magának más pályát.

Aradon a javító-érettségi szóbeli vizsgálatok, amelyek — mint ismeretes — szeptember 30-án kezdődtek az aradi Moise Nicoara-liceumban ma egész napon át folytak s előreláthatólag pénteken délelben fejeződnek be. A vizsgáztató-bizottság pénteken délután tartja klasszifikáló konferenciáját, amelynek eredményét előreláthatólag még aznap este hirdetik ki.

(Bucuresti, október 1.) A kise-nevi érettségik lesújtó eredményel végződtek. 140 növendék közül mindössze 32-en mentek keresztül a vizsgán. A közoktatásügyi minisztérium különben október 10-én teszi közzé hivatalosan az érettségi vizsgák végleges eredményét.

Feloszlatták a görög parlamentet

(Athén, október 1.) A hivatalos lap külön kiadásban közli a parlament feloszlását. Az új választásokat később fogják kiírni. Vtszont ma hirdetik ki az új alkotmányt.

Változások

a Bratianu-kormányban.

A miniszterelnök fontos tanácskozásai.

(Bucuresti, október 1.) Bratianu Jonel miniszterelnök tegnap este érkezett a fővárosba. Ma délelőtt igen fontos tanácskozásokat folytatott Alexandru Constantinescu és Duca miniszterekkel, majd a kora délutáni órákban autón Sinajába utazott, hogy Ófelsége előtt kihallgatáson jelenjék meg. Az Adeverul és a Lupta szerint a miniszterelnöknek a miniszterekkel folytatott fontos megbeszélése azokra a jelentős személyi változásokra vonatkozott, amelyeket Bratianu Jonel a kormány jelenlegi összetételében készült rövidesen keresztülvinni. A miniszteri tanácskozásról kiszivárgott hírek szerint elhatározott dolog, hogy Franasovici államtitkár állását újból betöltik, még pedig Bratianu Jonel miniszterelnök újból Franasovicinak ajánlja fel az államtitkárságot. Abban az esetben, ha ezt ő elhárítja magától, az államtitkár Dimitriu szenátor, a legfelsőbb közigazgatási tanács elnöke lesz.

Elindult

az amerikai delegáció.

Október közepén rendezik Románia amerikai adósságait.

(Bucuresti, október 1.) A washingtoni román delegáció vasárnap indul utnra. A küldöttség néhány napig Párisban marad, ahol tárgyalni fog a jóvátételi bizottság román tagjaival, azután folytatja útját és október 15-én érkezik Washingtonba. A kormány tegnap elküldte Titulescu londoni meghatalmazott miniszternek a szövetséges adósságokról szóló memorandumot. Téves az a hír, hogy a washingtoni delegáció fog tárgyalni a többi szövetségesekkel szemben fennálló adósságok ügyében is. Ebben a kérdésben még nem történt döntés és valószínűnek látszik, hogy a kormány az európai adósságok elintézését Románia követelesének rendezésétől teszi függővé.

A kiutasított érsek

Magyarországon telepszik le.

Budapestről jelentik: Hirt ad-tunk arról annak idején, hogy a cseh szlovák kormány kiutasította Ruszinszkóból Papp Antal görögkatolikus érseket. Az érsek, aki kiutasítása után Nyiregyházára ment, ma Budapestre érkezett, hogy résztvehes-sen a katolikus nagygyűlésen. A nagygyűlés után Miskolcra megy, a honnan a főhatósága alá rendelt 22 egyházközséget fogja kormányozni.

Szökni akart

a tátrai kékszakáll.

A szökés nem sikerült, a gyilkos súlyosan megsebesült.

(Prága, október 1.) Bazant Henrik, aki úgy tett szomorú hírnévre, hogy menyasszonyait a Csorbatóhoz csalta és ott őket meggyilkolta, ma délután szökést kísérelt meg a büntetőbírósa épületéből. Novák vizsgálóbíró hallgatta ki Bazantot viselt dolgai felől, eközben a gyilkos hirtelen az ablakhoz rohant, fejével bezúrt az ablaktáblát és szökést kísérelt meg, amit az elősiető őr és egy bírósági hivatalnok megakadályoztak. Bazant homlokán és jobbkezén súlyosan megsebesült.

Az új védkötelezettségi törvényjavaslat.

Huszonkilenc évre terjed a védkötelezettség.

(Bucuresti, október 1.) Az „Universul” mai száma közli az új védkötelezettségi törvényjavaslatot, mely a közelebről összeülő legfőbb honvédelmi bizottság elő fog kerülni jóváhagyás végett. Ezt a törvényjavaslatot a vezérkar állította össze és a legfőbb katonai tanács hagyta jóvá.

Az új törvényjavaslat értelmében a katonai szolgálat ideje huszonkilenc év, vagyis a huszonegy éves korhatártól az ötvenedik évig terjed. Azokat az újjakat, akik december 31-ikén töltik be a tizenkilencedik életévüket, minden évben bevezetik a hadkiegészítő parancsnokság listáiba. A huszonegy évet betöltötték a hadügyminisztérium rendelkezésére vannak bocsátva és bevonulás előtt katonai testnevelésben lesznek részesítve, amint az a többi országokban is gyakorlatban van. A katonai szolgálat huszonkilenc éve fel oszlik: 1. aktív szolgálatra, a mely két évig tart az összes fegyvernemeknél, kivéve a tengerészetet, amelynek szolgálati határdeje három év. 2. tartalékra, amely tizennyolc évig tart és 3. a kilencéves népfelkészítő állományra.

A bevonulás terminusa minden évben február elsején, az önkéntesek bevonulása pedig minden év augusztus 15-én lesz. Az önkéntesek szolgálati éve változatlanul egy év marad, azonban felvételi vizsgálatnak kell magukat alávetniük. Ha a hivatalos nyelvet (a román) nem bírják, egyévi halasztást kapnak. A második évben újra behívják őket s ha behízyosodnak, hogy a hivatalos nyelvet még mindig nem sajátították el, a rendszeres kétévi szolgálati időt kell teljesíteniük. Ebben az esetben természetesen nem lehetnek tiszték.

Minden év szeptember havában a tizennyolc évet betöltött fiatalok jelentkezni kötelesek a hadkiegészítő parancsnokságnál, amely az erre szolgáló listákba őket beírja. Minden év március elsején kezdődnek a sorozások és hatvan napig tartanak. Az alkalmasnak talált fiatal emberek mindjárt helyben kapják meg a behívójukat. Az önként bevonultak kétévi szolgálatra vannak kötelezve.

Magyar sajtóban él a magyar nyelv. Terjessze az ARADI KOZLONY-t!

Félmilliárdos csalást kíséreltek meg a Marmorosch-banknál.

Hogyan lett egymillió papírmárkából egymillió járadékárka. — A csekkhamisítót letartóztatták.

(Bucuresti, október 1.) A Marmorosch bank bucuresti-i központjánál tegnap vakmerő csalást akartak elkövetni egy egymillió járadék márkáról kiállított hamisított csekk benyújtásával. A csekket egy nagy newyorki bank állította ki az egyik leghatalmasabb berlini pénzügyintézet javára. A csekk beváltására néhány nap előtt egy előkelően öltözött férfi jelentkezett a Marmorosch banknál. A bank azonban gyanúsak

találta a csekket és azonnal táviratozott Newyorkba, ahonnan azt a választ kapta, hogy az amerikai pénzügyintézet a kérdéses csekket 1922-ben állította ki egymillió papírmárkáról. Miután a csekk egymillió járadék márkáról szól, nyilvánvalóan hamisítás történt, ezért a csekkhamisítót, amikor tegnap a pénz felvételéért jelentkezett, letartóztatták. Nevét egyelőre a nyomozás érdekében titokban tartják.

Meghosszabbítják a választók összeírását.

(Bucuresti, október 1.) Miután a községi választási listák összeállítására a rendelkezésre álló rövid idő miatt csak részben volt lehetséges, valószínűnek tartják, hogy a belügyminiszter meghosszabbítja az összeírás terminusát.

Habsburg Ottó

megkoronáztatja magát, amint erre mód nyílik.

Apponyi Albert nyilatkozata.

(Páris, október 1.) Antanékörökben nagy feltűnést keltett Apponyi Albert grófnak a Chicago Tribune számára tett nyilatkozata, amely a következőképpen hangzik:

— Meggyőződésem, hogy Ottó király nyomban elfoglalja a magyar trónt, amint erre mód nyílik.

kozok, mert erre jogos igényem van. Zita királyné Károly király halála után minden formalitásnak eleget tett, amikor kijelentette, hogy csak vismajor akadályozza meg Ottót a trón elfoglalásában. Amint ez a vismajor megszűnt, Ottó meg fogja magát koronáztatni.

Megőrült az anya

s összekaszabolta gyermekét.

Megrendítő tragédia történt ma este Aradon.

(Saját tudósítónktól.) Véres esemény színhelye volt ma este 9 óra tájban a Strada Neculcea (Partucca), az Arad-Ujtételep egyik csendes, nyakig sáros kisuccaja. Egy nyomdász felesége az ucca 2. számú házában hirtelen megőrült és dühöngeni kezdett. Tört, zuzott a konyhában, majd egy hatalmas bárdot kerített és azzal 14 éves fiát borzalmasan összekaszabolta, úgy, hogy súlyos állapotban szállították a mentők kórházba; életbenmaradásához pedig kevés a remény. A véres tett elkövetése után az őrvjngő asszony a kutba ugrott, ahonnan kétségbeesett küzdelmek és viaskodások közelette mentette ki az előhívott kerületi rendőrfelügyelő. Majd lecsillapult s talán borzalmas tettének némi öntudatára ébredt, mert kezét tördelve, sirva szállt a mentőkocsiba, amely őt is kórházba szállította borzalmasan megcsontított gyermeke után. A szörnyű tragédia részleteiben a következő:

A nyomdász felesége megőrül.

Mánics Iván, az Aradon megjelenő „Tribuna Noua” című lap nyomdászának 34 éves feleségén, született: Marincu Paulán az utóbbi időben a buskomorság tünetei mutatkoztak. A máskor mindig jókedvű, nótával kelő és dallal fekvő asszony néhány nap óta szófukar, ingerült és mogorva volt. Családja azonban nem tulajdonított ennek fontosságot. Ma este nyolc óra tájban is szó nélkül vitt be a szobába 14 esztendősbliu nevű fiának vacsorát, utána edényt mosogatott a konyhában. Mosogatás közben hirtelen megőrült. Törte, zuzta az edényeket, artikulálatlan hangon ordított és felforgatta a konyha egész berendezését. A ház-

beliek összecsődültek a nagy zajra és lármára az udvaron, azonban a konyhában dühöngve romboló őrült asszonyt senki sem merte megközelíteni.

A rémtett után öngyilkosság.

Anyja dühöngésén a fiu megrémülve, minden izében remegve leste a szobából. Mikor látta, hogy dűhe nem szűnik és senki sem siet a megfékezésére, sirva kiabált segítségért. Ez volt a veszte. Az őrvjngő asszony most vérben forgó szemekkel, tájékozva fordult tulajdon gyermekeinek. Taglószzerű hatalmas bárdot kapott fel és nekifamadt gyermekeinek. Irtózatos erővel teperte földre és több csapást mért a fejére, arcára, nyakára és a kezére. Mikor már a fiu vértócsában feküdt, borzalmasan összevagdosta, eszméletlenül, az őrvjngő asszony messzire hajította magától a véres bárdot. A sötét udvaron végig futott. Egyenesen a nyitott kutnak szaladt és mielőtt még a bámész házbéliek közül valaki is megakadályozhatta volna, beleugrott.

Élet-halálharc a kutban.

Közben megjelent az uccabéliek hívására Vidican Illés kerületi rendőrfelügyelő. Halálmegvetéssel szállt a vödörbe kapaszkodva alá a kut sekély vizében didergő őrült asszony után. Mikor a rendőrfelügyelő leért a kutba, a hideg víztől közben lecsendesedett asszonyon újra kitört a téboly. Viaskodás, valóságos élet-halálküzdelem fejlődött ki kettőjük között a kut mélyén. Végre is a rendőrtisztnek sikerült az asszony hadonászó kezét lefogni és miután jelt adott társainak a felhúzásra, ölfen hozta fel a megfékezett szerencsőt.

ent. Közben a mentők kivonultak és kórházba szállították az őrült anyát és súlyos állapotban levő, vérző gyermekét.

Meghalt

Thaly Kálmán öccse.

Hoittetemét magyarországi birtokára szállították.

(Saját tudósítónktól.) Meghaltón szép gyászünnepe volt tegnap az aradmegyei Paulis községben. A kurucköltészet ismert gyűjtőjének, néhai Thaly Kálmán országgyűlési képviselőnek öccse, Thaly Dezső örök álomra hunyta le szemét. Az Erdélyszerte híres Thaly-család utolsó férfi-tagjának holttestét ünnepi szertartások közepette Magyarországra szállították. Pozsony megyében levő Csep nevű birtokára, ahol született. A temetést leánya és férje Bögözy Antal vezették s kivánságukra Paulison Pálur István lippai református lelkész gyászszertartást rendezett. A lelkész színes, költői szavakkal ismertette a híres Thaly-család múltját s az elhalt Thaly Dezső munkásságát és érdemeit. A szertartáson az egész környék intelligenciája is megjelent, közöttük Szabó Zoltánné, nyugalmazott tábornok felesége is.

Összedőlt

egy ház uccanyítás közben Három munkás és a háztulajdonos a romok alá került.

(Bucuresti, október 1.) Craiovában tegnap egy uccanyítás miatt szűk ségessé vált házbontás alkalmával a város központjában egy ház összedőlt. A háztulajdonos és három munkás a romok alá került. A szerencsétlenség, amely a város legforgalmasabb helyén történt, nagy pánikot idézett elő. A mentési munkálatok során sikerült a romok alól kimenteni az áldozatokat, akik közül egy munkás súlyosan, a többi könnyebben megsebesült. A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenség az óvintézkedések teljes mellőzése miatt következett be.

Csicserin beteg.

Berlinből jelentik: Csicserin tegnap délután Berlinbe érkezett. A pályaudvaron a külügyminisztérium képviselői és a szovjetkövetéség tiszjai fogadták a népbiztos, aki ma Siresemannal és Lutherrel tárgyalt. Csicserin a tárgyalás után cukorbeteg gyógykezelésére Wiesbadenbe utazott.

SZÍNHÁZAI
ARADON

Művészeti esemény lesz vasárnap este Horváth Mici bucsuja, a mikor a Sybil, a Cigányprimás és a Lengyelvér operetteknek II-ik felvonása kerül színre. A bucsuzó művésznőn kívül R. Hegedüs Bébi, Vannay Lonci, Kiss Mariska, Anday Ella, Győző Alfréd, Bing János, Róna Dezső, Rudas Bandi, Baróti Jenő, Ladiszlay, Sorr Jenő és Fehér Károly lép fel. A Horváth Mici bucsust teljes zenekar mellett zajlik le, a karmesteri székben a jeles Gellért Pálai. A nyek a téli színház pénztárából délelőtt 10-től 1-ig és délután 4-től 6-ig.

Itélt a nagyváradai tábla Reinitz fölött.

Helybenhagyta a szatmári törvényszék életfogytiglani kényszermunkára szóló ítéletét. — Reinitz megrendült a súlyos döntésre. — A védő semmisségi panaszt jelentett be. — Reinitzet éjjel szállították vissza Szatmárra.

(*Oradea-Nagyvárad, október 1. Külön tudósítónk telefonjelentése.*) Reinitz fölött elhangzott a második és most már alig változtatható ítélet. A komor per utolsóelőtti fejezete volt ez, mert az utolsó — a semmitűszéki tárgyalás — már inkább csak formáltság. A jogszolgáltatás és jogalkalmazás pozitív eredménye ez az ítélet, amely helybenhagyta a törvényszék elsőfokon kimondott szavát. A nagybányai erdő titka fölé ráhullott a függöny. Most már egy szinte visszavonhatatlanul lezárt cella puccsán medíthat Reinitz Jakab, sötét kalandjain. És ha van bíróság, amely ennek az embernek megnyithatja a börtön ajtaját, ha van bíróság, amely valaha valamikor felmentheti Reinitz Jakabot, ez a bíróság már nem a földi igazságszolgáltatás fekete talárjában ülészik, hanem valahol a mennyországban trónol, ezt a bíróságot Istennek hívják, akiben talán még mindig rendületlenül és vakbuzgón hisz a rejtelmes erdő rejtelmes gyilkosa. A törvényszék ítélte, a tábla ezt az ítéletet helybenhagyta: Reinitz Jakab számára Istennél a bocsánat.

Az ítélet előtti éjszaka.

A tegnapi tárgyalás után Reinitz már tudja jól, hogy a sorsán alig változtat az ítélet-tábla és szinte már reszketi a tárgul-ocnai sóbánya súlyos, embertelő eszten deit. Tudja jól, hogy egyedül áll és nincs senkije a családján kívül, aki az ítélet kihirdetése után még törődne azzal, hogy fog élni és szenvedni... Azt nem lehet szimpátiának betudni, hogy most zsufoolásig megtöltötte a közönség a tábla nagytermét és hogy van olyan úri leány, aki ott szorongott az ajtó előtt a tömegben, csak hogy mikor bevezetik Reinitzot az örök, megsimogathassa a gönyedt hátát... Ez mind csak tömeghisztéria és legjobban kifejezi az a néhány szó, amit egy komoly uriaszony mondott egy mellette álló urnak, akkor, mikor csütörtökön délelőz az ítéletet kihirdették és a termen még egy emberélet elveszése felletti borzongás ül... — Egészen jól láttam Reinitzet!... Tegnap este csak a Szatmárról velejött Pap Mihály fogházormestert kérte magához. Papnál van ugyan is a Reinitz zsebkése és csak ezzel szeleteli fel az ítéletet, mert ez a zsebkés kóser. Egy rud szálamit küldtek be neki a könyörületes zsidók, ezt felszeletelte neki Pap őrmester. A vacsora után egy vastag, zsidóírású könyvet vett elő és abból olvasott. Csendesen, lassan. Elmerült a szentírás gondolataiban. Szakállas feje ráhajlik a könyvre és csendesen mormolja a szavakat. Egyedül van a cellában. Már éjfélre jár az idő, amikor a folyosón fel-alá járkáló őr benéz az ajtó kis részén és látja, hogy Reinitz lefeküdt. De vagy nem aludt, vagy nagyon ébren alszik, mert rögtön felneszelt és felült a kemény vaságyon. Ki tudja tudott-e aludni ezen az utolsó, Nagyváradon eltöltött éjszakán. Mikor a hajnali

nap hozzá is beszórt az első sugaraival, felkelt, felrakta az imaszíjat és magára terítette az imakendőjét...

Hét óra felé arra kérte Pap őrmestert, hozzon neki gyümölcsöt a piacról. Pap almát és szilvát vásárolt abból a száz lejből, amit Reinitz Szatmárról magával hozott, hogy legyen kecsiköltségre. Ennyi pénzzel jött el ide Reinitz. Tizenegy óra után felkészült a mai tárgyalásra. Felvette a felső kabátját és várta az örököt, hogy átvezessék a táblai épületbe.

Zsufolt terem, tömeghisztéria.

A táblai épület kapujában most két rendőr áll. Az ajtó előtt egész tömeg szorong és reménykedik,

Elhangzik az ítélet.

Tizenkét óra után bejött a bíróság. Még nincs itt az ügyész és pár pillanatig várni kell. A feszültség igen nagy a teremben. Akik hátul vannak, hangosan követelik: Letilni, leülmi! Az elnök megrázza a csengőt!

— Figyelmeztetem a közönséget, hogy viselkedjék csendesen, különben kiűrtetem a termet. Végre megérkezik Niciu főügyész helyettes is. Az elnök csenget és utasítást ad, hogy vezessék be a vádlottat. Két ór. között bejön a terembe Reinitz Jakab. Egészen előre jön, a kalapját leteszi az újságírók asztalára. Az arca most viaszlelér. Olyan mint a súlyos, lázas beteg. A szemek, ezek a hipnotikus erejű szemek is most tétován merednek az élökre. Megáll és meghajtja magát. Ugy áll, hogy a testsúly a jobb lábára nehezedik és a feje is kicsit jobb felé van hajtv. Az örök szuronya ugy mered mögötte a levegőbe, mint a kérlelhetetlen Sors.

Dr. Ilie Andor elnök megszólal: Reinitz Jakab büntítyében kihirdetem a királyi tábla ítéletét.

— *A bíróság a büntető törvénykönyv 393. §-a értelmében visszautasítja a védőlem azon kérését, hogy a per anyagának bizonyítását újból kiegészítsék.*

A 423. paragrafus értelmében helybenhagyja az elsőfoku bíróság ítéletét azzal a módosítással, hogy a 92. enyhítő paragrafus helyett az alkotmány 16. §-át alkalmazza, amely Romániában eltörölte a halálbüntetést.

Módosítja a tábla az elsőfoku bíróság megállapítását a gyilkosság tejére vonatkozólag, úgy, hogy a gyilkosság nem augusztus 6-ról 7-re virradó éjszaka, hanem 1-én történt.

Elutasított semmisségi panaszok.

A szatmári törvényszék tárgyalásán bejelentett semmisségi panaszokat visszautasítja a következő indokolással:

Balázs Béla jegyző ügyében bejelentett semmisségi panaszt visszautasítja a Btk. 384. § 2. pontja alapján. A Groszné megeskete ellen beadott semmisségi panaszt nem vehetik figyelembe, mert nem állapítható meg, hogy Groszné ellenséges viszonyban

hogy jegy nélkül is be tud jutni a terembe. Vannak igazán leleményes emberek és annyian bejutottak, hogy a teremben mozogni sem lehet. Az újságírók asztalán is el van foglalva minden hely. Nem lehet ezt más szóval kifejezni, csak ezzel, hogy tömeghisztéria és nehéz volna leírni azt az izgalmat, amely reárajzolódik mindenkinék az arcára. Uri nők szoronganak a padok között és állnak végig a fal mellett. Hagyják, hogy löklössék őket, hogy letapossák a lábukat, csak hogy hallhassák az ítélet kihirdetését, amelyet román nyelven mond az elnök, tehát alig énti a hallgatóság negyede...

Ite voltna Reinitzzel. Nisszel vizsgálóbíró előtti esküjét érvényesnek fogadják el, mert a bíró pártatlansága kétségbevonhatatlan. Ugyanígy el kellett fogadni Nisszel Emil, Noe Sámuel és Dellmann Izidor esküjét is. Nem tartja szükségesnek a tábla sem, a törvényszékhez hasonlóan Mátrai Jäger és Neumann tanuk kihallgatását arra vonatkozólag, hogy Grosz szegény ember volt, mert ez a gyilkosság tényének megállapításánál nem fontos. Ugyanígy nincs befolyással a perre az sem, hogy Nisszel Károly büntetett előéletű és a törvényszék helyesen utasította vissza ennek külön igazolását, mert a bemutatott iratok is bizonyító erejűek. All ez arra vonatkozólag is, hogy az iratok közt nincs ott Nisszel Károly erkölcsi bizonyítványa. A törvényszék helyesen utasította el Mátrai kihallgatását arra vonatkozólag, hogy Josovics büntetett előéletű és nem kellett elrendelni az errevonatkozó ítélet beszerzését, mert a védők nem precizizáltak, hogy azt mely törvényszék adta ki. Másrészt a bíróság már értékelte Josovics bűnösségének esetét. Ugyanígy elutasították a Balázs Béla ügyében beadott külön semmisségi panaszt, valamint a Frank és a többi tanuk kihallgatását arra vonatkozólag, hogy Reinitz milyen anyagi viszonyok között volt, mert erre vonatkozólag a bíróságnak már vannak bizonyítéka. Helyesen tette a szatmári törvényszék, hogy visszautasította Reinitz felségének és leányának kihallgatását, mert ezek annyira érdekeltek, hogy a vallomásuk nem lehet elfogulatlan. Elutasítja a Tábla azt a semmisségi panaszt is, amelyet a törvényszék azon határozata ellen tettek, mert nem szerezte be azokat az iratokat, amelyek bizonyítják, hogy a Grosz apja feljelentést tett a fia ellen. Roth és özv. Grosz Tóbiásné kihallgatását a védők a táblai tárgyalás során nem kérték. Nem vehetik figyelembe Bakó, Popp és Nisszel Károly Heilprin előtt tett nyilatkozatát, mert azok nem a bíróság előtt hangzottak el.

Miért nem rendelték el a bizonyítás kiegészítését.

Visszautasítja a bíróság a bizonyítás kiegészítését, alábbi ké-

réseket, a következő indokolással:

1. Nem szükséges annak igazolása, hogy Balázs jegyző terrorizálta a tanukat és részt vett a szimpatia-banketten, mert ez az ítéletre egyáltalában nem lehet fontos, mert a törvényszék az ítéletet a főtárgyaláson elhangzott vallomások alapján hozta meg és erre alapította.

2. Hogy Lebovics jelen volt a Kihallgatásoknál és kitöltetlen idézőket kapott, nem lehet bizonyítani, ugyancsak azt sem, hogy Lebovics házkutatást tartott volna Reinitznél. Tény az, hogy kérte Reinitz Fannit, mutassa fel apjának fehérneműt, de abból nem vitt el semmit. Ha igaz volna, hogy Balázs kitöltetlen idézőket adott Lebovicsnak, akkor Balázs ellen fegyelmi eljárásnak van helye.

3. Visszautasítja a bíróság dr. Berkes Salamon kihallgatását, a törvénykönyv 393. §-a 2. pontja alapján, amely azt kizárja.

4. Heilprin Kálmán kihallgatása felől már döntött az elsőfoku hatóság.

5. Visszautasítja a tábla azon kérelmet, hogy a Josovics bűnösségére vonatkozó aktát a szabadvai törvényszéktől beszerzzék, mert Josovics maga is beismerte, hogy büntetve volt.

6. A Grosz elleni feljelentés, melyet az apja tett, nem lehet fontos, mert egy feljelentés még nem bizonyítja a bűnösséget.

7. Visszautasítja a Tábla a Dancs vallomásának beszerzését, mert az nincs összefüggésben ezzel a bűnüggyel és végül.

8. visszautasítja dr. Pop főorvos szakértőknek való kihallgatását, mert Reinitz sérvét egy szakértő bizottság vizsgálta meg, a melyben egy hatósági orvos is volt és felülvizsgálának akkor van helye, ha kétségbevonják ennek a bizottságnak a pártatlanságát.

A törvényszéki ítélet megerősítésének indokolása.

Helybenhagyta a tábla a törvényszék ítéletét a következő indokolással: Reinitz tagadta ugy a vizsgálóbíró előtt, mint a nyomozás során, hogy Grosszal együtt lett volna a kritikus időben Feisóbányán. Amikor a gallérját a felsóbányai erdőben megtalálták, akkor tett beismerő vallomást és mondott egy mesét egy idegen emberről. Október 15-én a kihallgatásnál még tagad, dacára annak, hogy már tudja, hogy megtalálták Grosz holttestét. 16-án már nyilatkozik a gallérügről is és ez azért van, mert 15-étől másnapig volt ideje, hogy kidolgozzon magának egy bizonyító láncolatot. Groszt augusztus 1-étől kezdve senki sem látta, de megtalálták mellette a gallert, amelyről Reinitz sem tagadja, hogy az övé volt. Augusztus 8-án levél megy Kolozsvárról Groszné címére. A vádlott ugyanekkor Kolozsváron volt és hogy ő küldte a levelet, bizonyítja, hogy Schmuck és Lebovics családja is teljesen hasonló levelet kaptak. Noe Sámuel azt vallotta, hogy őt is az erdőbe hívta Reinitz és előzőleg azt mondta neki, írjon levelet a felségének, hogy Bratislavára kell utaznia. A vádlott augusztus 2-án sárosan és piszkosan érkezett haza és a meteorológiai intézet bizonyossága szerint augusztus 1-ről 2-ára virradóra esett az eső. Josovicsnak egy millió lej értékű hamispénzt ajánlott, négyszázezer lej el-

ben, ugyanekkor Nisszel Károlynak azt mondta, hogy menjenek a felsőbányai erdőbe, ahol agyonütnek egy gazdag zsidót és elveszik a pénzét.

Ezek alapján a tábla helyben hagyta az elsőfoku hatóság ítéletét.

Ujházy József, Spitz Sámuel és Kant Dezső vallomását, akik állítólag augusztus 1. után látták Groszt, nem lehetett figyelembe venni, mert Ujházy nem ismerte személyesen Grosz Hermann és a neki felmutatott fényképről sem ismert rá, Spitz Sámuel vallomása nem pontos és egyszer azt állította, hogy júliusban látta Groszt. Elfogadta az ítéletábra bizonyító erejének Demjánovics vallomását, amelyből kitűnik, hogy Demjánovics segítségével ugyanolyan módon gyilkolta meg áldozatát Csehszlovákiában is. Mindegyiket az erdőben, minden áldozat zsidó volt. Helybenhagyta tehát a törvényszék ítéletét, a fenti pozitív módosításokkal alkalmazva az alkotmány 16. §-át, amely a haláltbüntetést eltörli Romániában. Hasonlóan az elsőfoku hatósághoz mellékbüntetést a tábla sem alkalmaz.

A védő és Reinitz felelnek a marasztaló ítélet ellen.

Pillanatig feszült csend van az egész teremben, csak Reinitz topog idegesen és néha kissé felemeli az egyik lábát. A közönség is izgatott, mert alig van, aki a románul kihirdetett ítéletet megértette volna.

Niciu főügyész helyettes kijelenti, hogy tudomásul veszi az ítéletet.

Simonca György védő fenntartja semmisségi panaszait, amelyeket a büntetőtörvénykönyv 385-ik §-a 1-a) pontjára és 3. pontjára alapoz. Kéri, hogy az ítéletet írásban közzéjék, amely ellen a törvényes határidőn belül felelkezni fog.

Ekkor az elnök Reinitzhoz fordul: — Megértette az ítéletet?

Reinitz halkán, reszkető hangon válaszolt: — Nem.

Szinte hihetetlen, hogy Reinitz ne értette volna meg az ítéletet, hiszen a kihirdetés formásaiból is megérthette a bíróság döntését.

Ekkor az elnök magyarul mondja: — A bíróság helybenhagyta a törvényszék ítéletét. Tudomásul veszi-e, vagy csatlakozik a védőjéhez.

— Igenis csatlakozom.

Ítélet után.

Ezután az elnök a következőket mondja: — Berekesztim a tárgyalást. A bíróság tagjai felállanak és kivonulnak a teremből. Reinitz is feláll a helyéről és odamegy a védőhöz. Az arca nagyon meggyötört, lépése bizonytalan. Kérdően néz védőjére, Simoncára:

— Most mi lesz?

Simonca megnyugtatta: Legyen nyugodt, a semmitűzők fel fogja menteni, mert be tudjuk bizonyítani, hogy Groszénak az ellenfélnek az ügyvédje fizette, annak a bankettnek a költségeit, amelyen résztvettek Balázs jegyző és az újságírók.

A terem kezd lassan klűrűlni, a hallgatóság a folyosóra vonul s ott várja be, hogy előtte elvezessék Reinitzet. A fegyőrök között halad Reinitz, most már nyugodt s hallgatagon csigogtatja le a fejét. Tegnapelőtt még bizakodott, ma azonban pörölyként csarogtatja le a tábla marasztaló ítélete. Még egy utolsó reménye van, a legfelsőbb semmitűzők, de vajjon bízhata még abban, hogy meg-

változtatták az ítéletet a két első fórum egybehangzóan marasztaló döntése után.

A lesújtott Reinitzot éjszaka szállítják Szatmárra.

A fogházörök egyenesen a cellába vezetik Reinitzet s mikor az ör becsapja mögötte a cella ajtaját, ágyához ül s fejét két kezébe hajtja. Nemsokára hozza az ör neki az ebédet, de nem kér belőle, nem tud enni. A fogház épülete előtt a kíváncsi emberek tömege ácsorog, vária az utolsó látványosságot, amikor Reinitzet a vasúthoz kísérik, hogy visszavigyék Szatmárra. De éppen a kíváncsi tömege vaio tekintetel a nagyváradi fogházigazgatóság úgy határozott, hogy nem küldi a délutáni vonattal Reinitzet haza, hanem csak az éjszaka egy órákor induló személyvonat szállítja az elíteltet vissza szatmári börtönébe. Vissza is Papp Mihály fogház-őrmeester kíséri, aki Szatmárról a nagyváradi tábla elé hozta Reinitz Jakabot.

Mi lesz most...?

Most mi lesz? Reinitz ezt kérdezte védőjétől s visszhangként szinte önkéntelenül felhangzik az érdeklődők kérdése: most mi lesz? A marasztaló táblai ítéletet néhány napon belül indokolással

együtt írásban elkészítik s kikézesítik Simonca György dr. védőnek, aki ennek alapján csinálja meg a semmisségi panaszt. Ez a munka előre láthatólag jó pár hetet vesz igénybe. Majd felterjesztik a panaszt a bucuresti-i legfelsőbb semmitűzőkhez, ahol kiosztják valamelyik tanácsnak az ügyet, a bírák pedig megkezdik a hatalmas aktacsomag részletes tanulmányozását. Nagy munka lesz, néhány hónapba biztosan belekerül, amíg a bírák tisztában lesznek az évek óta húzódnó pör minden fázisával. Reinitz Jakab pedig ezalatt a szatmári fogház egyik börtöncellájában várja azt a napot, amikor a semmitűzők kimondja felette az utolsó szót. S ha az is marasztaló lesz, következik a targulocnai sőbánya, hol majd az életfogytiglani kényszermunkára ítelt Reinitz Jakabnak robotolnia kell szakadatlan, testtelketlen munkában, mindaddig, amíg el nem jő érte a talán kegyelmes fiálal, amely aztán örökre megpihenteti, lefekteti a sirba ezt a kemény szívóssággal védekező és harcoló embert, akinek a homlokára a bíróság rásütötte a gyilkosság bélyegét. Ott aztán végleg kipihen magát, meg a két esztendő óta húzódnó Reinitz-pör minden fáradoalmát.

Gazdasági kapcsolat Románia és Oroszország között.

(Bucuresti, október 1.) A román-országi vegyes bizottság tegnapi ülésén — a kormányhoz érkezett jelentések szerint — az orosz delegáció puhatóldozott egy román-országi gazdasági szerződés megkötése felől. Az oroszok kijelentették, hogy a szovjet kormány fel akarja venni az összeköttetést Romániával a normális gazdasági kapcsolatok utján.

Arad magyarsága készül a választásra

A Magyar Párt felhívása a községi választói névjegyzék összeállításában.

(Saját tudósítónktól.) Fokozott munka folyik az aradi városban, ahol a választói névjegyzéket állítják össze gyors tempóban. Annnyi már most megállapítható, hogy Arad magyarsága megértette a hívó szót és belátta, hogyha részt akar venni a város vezetésében, ha bele akar szólni az ügyekbe, akkor oda kell lépnie — teljes joggal és határozottsággal — az urna elé. Arad magyarsága szinte teljes számban jelentkezett, csupán egy egészen kis töredék nem adta be eddig választói ívét. Október hatodikán aztán kifüggesztik a választói névjegyzéket közszemlére.

A választók összehívásával egyidőben a Magyar Párt kebelében is megindult a szervezkedés és november elején a párt nagygyűlést tart. Ez az ujjalakuló ülés, a Magyar Pártnak ez az aradi zászlóbontása határozza meg a párt jelöltjeit és ad irányt a magyarságnak a községi választásokra. A községi választáson Arad magyarságának egységes tábort kell alkotnia, hogy jelöltjeit győzelemre segítse. Hiszen e város magyarságának elsőrendű érdeke, de kötelessége is, hogy a város ügyeibe beleszólhasson, hogy velünk és nem nélkülnk határozzanak a fontos, mindenkit közelről érintő városi ügyekről, a város jövőjéről. Ezt pedig csak egy módon lehet elérni: ha a kibontott zászló alatt, minden kicsinyes szempontok félretekérével,

egységesen foglal helyet Arad magyarsága, mert csak így jutathatja győzelemre a maga jelöltjeit. December közepén lesznek a községi választások. Addig bőségesen van idő arra, hogy elhatározza, kik mellett foglal állást Arad magyarsága. Ha pedig megtörténik az átlásfoglalás, akkor jön a nagy munka: egyzseges erővel, vállalva győzelemre iuttatni a jelöltjeiket.

A választói névjegyzékek összeállításával kapcsolatosan sorompóba lépett immáron az Országos Magyar Párt is, amely a legnagyobb figyelemmel tekint a községi választások elé. A párt most — a választással, illetve a választói névjegyzékkel kapcsolatban — a következő felhívást intézi a megyék, városok és községek polgárságához:

Az Országos Magyar Párt felhívja a kebelébe tartozó kisebbségi polgárok figyelmét a kormány rendelete következtében október első napjaiban kifüggesztendő választói névjegyzékre.

Tartsa minden öntudatos és jogaihoz ragaszkodó magyar választóbecsületbeli kötelességének, hogy a jegyzéket betekintse s gondoskodjék arról, hogy a választók névjegyzékébe feltétlenül belekerüljön.

Az Országos Magyar Párt helyi tagozatai utján maga is lelkiismeretesen ellenőrizni fogja a névjegyzékek összeállítását, ez azonban önmagában nem elég. Feltétlenül szükséges, hogy minden szavazatra jogosult maga is érdeklődjék és tegyen

meg minden lépést a saját és ismerősei felvétele érdekében. Felhívjuk ennélfogva a megyék, városok és községek valamennyi magyar választó jogosultját, hogy legyenek résen és figyeljék állandóan az idevonatkozó hivatalos hirdetményeket és hírlapi közleményeket s vegyenek igénybe minden törvényes eszközt, hogy a névjegyzékből ki ne maradjanak, viszont az oda jog szerint nem tartozók fel ne vétessenek.

Magyar nyelvünket védelmezi, aki új életizetöt szerez az ARADI KÖZLÖNY-nek!

SPORT

O Az aradi „Hellas“ tenniszeköz győzelmei a zombori nemzetközi tenniszversenyen. Szeptember 17—20-ig folyt le a zombori nemzetközi tenniszverseny, melyben résztvettek Balás Iván jugoszláviai bajnokon kívül Karátsonné Budapestről, Schlosserné Bukarestből, és az aradi „Hellas“ két legjobbjai: Dr. Lippu György és Dörner László. A férfi egyes verseny egy háromnegyed kg. súlyú ezüst várdor kupáért folyt, melyet ezuttal mint első védő dr. Lippu nyert meg. Részletes eredmények: 1. Dr. Lippu Gy., 2. Dörner László 6/2, 3/6, 6/3, 6/3. — 3. Balás Iván. Dörner az elődöntőben Balást meglepetésszerűen 6/3, 6/0 arányban győzte le. — Női egyes: 1. Schlosserné, 2. Karátsonné 5/3, 6/3, 3. Hausiohner. Férfi páros: 1. Dr. Lippu és Dörner, 2. Flaman és Ritsler 6/2, 6/1. 3. Radovic és Buják. Vegyes páros: 1. Balás és Karátsonné, 2. Dr. Lippu és Schlosserné 6/3, 6/4. A versenyt Karátsonné szép wolley-játéka döntötte el. 3. Dörner és Janikovics. Női páros: 1. Karátsonné és Waitay, 2. Schlosserné és Venzera 6/3, 4/6, 6/2. A versenyzők legnagyobb része Belgrádba utazott, ahol szeptember 26-án kezdődtek az őszi nagy nemzetközi tenniszversenyek.

O Kehring veresége. Budapestről jelentik: A svájci Tennisben Kehring Béla vereséget szenvedett az olasz Stefanitól. 7:5, 6:2 settarányban. Győzött azonban Kehring Moldenhaurrel a férfi párosban, ahol a Kreutzer—Froithheim német férfi párost győztőlde 3:6, 6:4, 4:6, 7:5 és 6:1 arányban.

O Új uszókord. A metropolitán Klub Mórbergenben uszóversenyt rendezett, amelyen Walter Spence ismert uszó megdöntötte a gyorsuszás eddigi 300 méteres világ rekordját, a távot 3 perc 31.12 másodperc alatt tette meg, míg Arne Borg 3 perc 36.06 másodperc alatt tette meg a 300 métert.

Csapodárherceg

ma utoljára

az aradi

Urániában

Az előadások 5, 7 és 9 órákor kezdődnek.

Fülöp Magda romantikus evezése a szerelem zuhatagától a házasság tengeréig

Hirtelen és titokban férjhezment a legfiatalabb erdélyi hegedűművésznő. — Rövid nászut Temesvárra, amiről csak később tudnak a szülők...

(Saját tudósítónktól.) Az ucán, a kávéházban, a strandon, vagy a tennispályán ma már kevés ifjú hölgy jár blúza fölött a romantika kék virágával. Ez a virág régóta elhervadt, a shimmyzés, a bricsessz sport-kosztüm és a rougeos száj, vagy az eton-frizura korszakában. Ugy látszik azonban, hogy Fülöp Magda, — akit az aradi uritársaságok nemcsak mint egy különösen finom megjelenésű és elegáns leányt ismertek, hanem becsülték, mint hegedűművésznőt is — a romantikus leányvölgyek reszortjába tartozik. Máról-holnapra, minden bevezetés nélkül, a szülei hátamögött, sőt tiltakozásuk dacára házasságot kötött egy aradi magánhivatalnokkal. Van ebben a gesztusban valami önérzetes is, valami, ami még a romantikánál is érdekesebb és többet jelentő: ez az a hátor és lendületes elhatározás, amivel talán bizonyos elfogultságokkal szemben, Fülöp Magda a törvényes kereteket belül, azé mert lenni, akit szeretett.

A 19 éves, Tizian-hajú és rompás természetű leány kitűnő muzsikusi, szenvedélyes hegedűjátékos, akinek az előadási modorában, abban, ahogy a hangszerét szorongatja és kezeli, ott tükröződik egész egyénisége. Az urileány az aradi Derby-cipőáruház tulajdonosának egyetlen gyermeke, aki három esztendővel ezelőtt került fel Budapestre, elvégezte a Zeneakadémiát, és tanulmányait csak azért nem folytatta, mert a három esztendei távoilét természetesen a szülőkre nehezedett legjobban, maguk között akarták tudni és maguk előtt akarták látni egyetlen leányukat.

Fülöp Magda néhány hónappal ezelőtt megismerkedett az aradi „Romecar” konfekció-gyár fiatal, 26 éves könyvelőjével, Lindner Károlyval, Lindner, aki kitűnő uricsalád sarja, édesapja a bozovicsi (Torontálmegye) Almasána takarékpénztár igazgatója, egy éve alkalmazottja a Romecar-cégnek, azelőtt a Lomási Faipari R. T. hivatalnoki karához tartozott. Az utolsó hetekben állandóan Fülöpék társaságában látták, majd hirtelen változás következett be és ugylátszott, hogy a család minden összekötötést megszakít a fiatalemberrel. A társaságokban gyorsan elterjedt az a hír, hogy a már-már befejezett házasság elé a szülők górdították akadályt azzal, hogy Lindner keresztény, és állása nem elég reprezentábilis és jövedelmező ahhoz, hogy Fülöp Magdát feleségül adják hozzá.

Ugylátszik, a fiatalok egymás iránti érzelmei erősebb bázison épültek és Fülöp Magda és Lindner Károly elhatározták, hogy megesküsznek. Lesz, ahogy lesz, történjék, ami történik, ásó kapa sem választja el többé. Már előre, titokban megszerezték a házassághoz szükséges iratokat és tegnapelőtt délelőtt az anyakönyvi hivatalban megjelentek Papp Gyula előtt, ahol annak rendje és módja szerint az anyakönyvvezető összeadta őket. Fülöp Magda

hazament ebédelni és a szülőknek tudomásuk sem volt arról, hogy az asztalmál egyetlen lányuk személyében már Lindner Károlyné ebédel.

A megbeszélte terv az volt, hogy Fülöp Magda és a férje szerdán este a hét óras vonatral Temesvárra utaznak és csütörtökön reggel táviratilag értesítik a szülőket arról, hogy ami megtörtént, azon már nem lehet változtatni. Minden a terv szerint folyt le. Szerdán este Lindner Károly azzal kért szabadságot a Romecar-cégtől, hogy családi ügyben hirtelen el kell utaznia és csak

hétfőn tér vissza. Csütörtökön reggel pedig a Derby cipőüzletbe táviratot kézbesítettek, amelynek szövege ez volt:

*Férj és feleség vagyunk,
cimünk Temesvár Ferdinánd
Hotel csokolunk benneteket
hü gyermekeitek Magda és
Károly.*

Fülöpék a meglepetés pillanatnyi tüze után lecsillapodva, autóbába ültek és Temesvárra utaztak, az új házaspár után. Mire Magda lányuk romantikus evezését a szerelem zuhatagától, a házasság tengeréig elolvasta az újságpublikum, nyilván szeretettel ölelik magukhoz a fiatal párt. Amnyi bizonyos, hogy Fülöp Magda, Erdély legfiatalabb és legszebb házassági hegedűművésznője, blúzán viselheti a romantika kék virágját...

Fekete Tivadar.

Pápai áldás az aradi zarándokoknak.

Aradra érkezett Olaszországból az aradi zarándok-csoport. — Wild dr. beszámolója a gyönyörű utról.

(Saját tudósítónktól.) Az elmúlt hetek folyamán többször irrunk az Aradról Rómába utazott második zarándok-csoport utjáról s ottani tartózkodásáról. A zarándokokat dr. Wild Endre és dr. Monay Ferenc aradi minorita-atyák vezették, hogy meglátogassék Rómát, az örökvárost és hogy áldásban részesüljenek XI. Pius pápa Öszentségénél. A zarándokok az éjszaka érkeztek vissza Aradra és olaszországi élményeikről általában, de különösen a pápai fogadtatás részleteiről Wild Endre dr. a következő érdekességeket mondotta el:

— Érkezesünket előre bejelentettük a Vatikánban. A római központi állomáson már két évvel is várt bennünket, amelyben beosztásunkról és vatikáni fogadtatásunkról értesít bennünket a vatikáni hivatal. A vasúti állomáson Penescu meghatalmazott miniszter, Románia vatikáni követe, Pázsitny Bonaventura s a szent-év-bizottság egyik előkelő tagja fogadta a 65 aradi zarándokot ünneplés és bensőséges keretek között. Az ünnepélyes pápai fogadtatás 22-én délután 12 órakor volt. Megelőzőleg Monsignore Caccia Dominioni pápai főkamarásnembertől írásbeli meghívót kaptunk a pápai misére, amelyet XI. Pius pápa Öszentsége maga celebrált a legnagyobb fényvel és pompával. Ezután következett a pápai fogadtatás. Az aradi zarándok-csoportot a Vatikán legelőkelőbb termében, a „Sala degli Paramenti”-ben állították fel kihallgatásra, ez a Vatikán leggyönyörűbb fogadó-terme. A falakon köröskörül megbeccsülségetlen értékű gobelinok, a padokon pedig biborvörös szőnyegek vannak jeterítve.

— A világ minden részéből odaseregülő zarándokok egyébként napjában ezren és ezren jelentkeznek kihallgatásra és minden nemzetbeli csoport külön-külön termekben lesz felállítva. Aznap, mikor a romániai zarándokok pápai áldásban részesültek, annyi volt a kihallgatásra jelentkező, hogy a Vatikán sok száz termét kivül az összes folyosók is megteltek velük. A pápai kihallgatásra a szigorú előírások szerint jelentkez-

tünk. Urak feketében, — frakkban és szakettben — a hölgyek kivágás nélküli fekete ruhában, ékszer, kalap és keztyű nélkül, fejükön fátyollal. Alig állottunk fel, megnyitott egy nagy szárnyas ajtó és megjelent a pápa Öszentsége hófehér tárnokban a vatikáni nemesség és viaszszínű reverendákba öltözött kamarások kíséretében.

Penescu miniszter előre képtel és mély meghajlással és beszéd nélkül üdvözölte a pápát. Majd bemutatatta a vezetőket. Öszentsége visszaemlékezett, hogy az idén már a második zarándok-csoportot vezetjük. Olasz nyelven tolmácsolta atyái szíves szeretetét, üdvözölte a messze keletről odazarándokolt csapatunkat, kérte, hogy hitünkben erősödjünk meg s kapcsolódjunk bele a világ katolikus egységébe. A pápa beszédét Monay Ferenc fordította magyarra. Ezután a pápa minden zarándokhoz odalépett és egyenként kézcsókra nyujtotta gyűrűs kezét, utána mindenkit pápai emlékéremmel ajándékozott meg.

— A pápai kihallgatás mintegy fél óráig tartott, utána a pápa átsietett egy másik terembe, ahol a többi országok zarándok-csoportjai vártak. Ezen a napon több ezer zarándok jelentkezett kihallgatásra. Így 2000 spanyolországi, Milánóból 1500-an és ekezer az északi államokból: norvégok, dákok és svédok, rengeteg francia és északamerikai.

Róma és egész Olaszország tele van jövőmenő zarándok-csoportokkal, most az idegenek számát magában Rómában több száz ezerre becsülik. Minden szálloda szoba el van foglalva Olaszországban. A drágaság épen ezért nagy. A hatóságok mindenféle a legudvariasabbak, finomak s konciliánsok. Vámnál, rendőrségen minden a legsmámbban megy és bárki a legudvariasabban ad utbaigazítást.

Egész olaszországi utunk alatt gyönyörű meleg nyári időben volt részünk. Csak visszafelé a Karszokban kísért bennünket erős hideg bóra. Róma és Assisi közel csillogtak és tündökölték a nyári napsütésben. A csapri jak bar,

lang” a déli verőfényben csodálatosan szép azúr színben ragyogtatva vissza a rátűző napsugarakat. A vezetésem alatt álló zarándokok a legszebb impressziókkal és egy gyönyörű ut csodás élményeivel tértek vissza Aradra.

HIREK

— Nagyonfontosságú minisztertanács Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: A miniszterek ma délután minisztertanácsra ültek össze, amelyen az előzetes híradások szerint is igen nagy fontosságú politikai kérdéseket tárgyaltak s így a tanácskozások az éjszakai órákba elhúzódtak.

— Olasz repülők Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Mardarescu hadügyminiszter ma délelőtt kihallgatáson fogadta a reggel Bucurestibe érkezett olasz repülőisteket.

— A tisztviselők fizetésemelése. Bucurestiből jelentik: A tisztviselők fizetésének rendezésével sokat foglalkozik a kormány. A legújabb hírek szerint ezt a kérdést úgy oldják meg, hogy január elsején a tisztviselők jelenlegi fizetésük harminc százalékát kapják meg, mint fizetésemelést.

— Bizonytalan a tisztviselők kongresszusa. Az állami tisztviselők vasárnapra országos kongresszust terveznek Bucurestiben. A kongresszus megtartása azonban még bizonytalan, mert ahhoz belügyminiszeri engedély is szükséges és Bratianu Jonel, mint belügyminiszter még nem adott engedélyt a kongresszus megtartására.

— Milliók házvétel Aragon. Arad egyik legszebb bérháza, a Str. Horria (Széchenyi) uccai volt Domonkos-ház gazdát cserélt ma. Az eddigi tulajdonostól: Adler Jakabtól, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank szombeni igazgatójától megvásárolta dr. Werner János aradi ügyvéd hárommillió kétszáz ezer lejért. Érdekes megemlíteni, hogy dr. Wernernek opciója volt a házra 3 millióért. Az opció lejárt anélkül, hogy a vételt perfektuálták volna. Dr. Werner még egy napi haladékot kért és kapott, de már csak kétszáz ezer lejtel drágábban. A vétel a következő napon megtörtént, de ez az egy nap kétszáz ezer lejtelbe került a vevőnek. A most gazdát cserélt kétemelekes bérház egyébként korábban az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár tulajdona volt, melytől Adler mintegy másfél évvel ezelőtt vásárolta meg egymillió kétszázötvenezer lejért.

Mindenféle iskolacikk Sándor hírlapjában Arad

— Loucher volt francia miniszter Budapesten. Budapestről jelentik: Loucher volt francia miniszter ma Budapestre érkezett gazdasági ügyben. A volt miniszter kijelentése szerint a magyar gazdasági viszonyokat és Budapestet akarja tanulmányozni.

HÖLGYKÖZÖNSÉG
Kivánságára újra bevonatott
NOIKALAPOKAT.
Legszebb és legújabb modellek bármely és filoból kirakatomban láthatók.
Magamódnak 10% engedményt adok.
Reklam kalap, legújabb színek, 395 lej
ALKALMI VÉTEL!
Hoffmann Sándor Arad,
Fischer Etele épület. 4204

LEGUJABB

Erős és egységes az ellenzéki front.

(Bucuresti, október 1.) Tudósítónk éjszakai telefonjelentése.) A belpolitikai életnek nagy és jelentős eseménye van: azok az ellenzék, amelyek a legutóbb Stere parasztvezér és Argeioianu között felmerültek, teljesen elsimultak. úgy, hogy, ma délelőtt a két vezér hosszabb tartamu, fontos tárgyalást folytatott egymással. Ennek a tanácskozásnak politikai körökben igen nagy jelentőséget tulajdonítanak. Jorga Miklós kategórikusan megcáfolja ma azokat a híreket, mintha a parasztpárttal csak az ellenzéki vizeken volna hajlandó együtt evezni a nemzeti párt. Jorga kijelenti, hogy a nemzeti párt állja és tartja a kolaborációt nemcsak most, mint ellenzéki párt, hanem akkor is együtt kíván működni a parasztpárttal, ha esetleg kormányra kerülne.

Osszeesküvés az angol király ellen.

(London, október 1.) A londoni rendőrség nagyszabású összeesküvést fedezett fel, amely a király ellen irányult. A nyomozás eredményesen folyik és a részleteket a legnagyobb titokban tartják. Hír szerint a moszkvai kommunista központok kiküldöttei is résztvevői voltak az összeesküvésnek.

Harc a lakbérleti szerződés körül.

(Bucuresti, október 1. Tudósítónk éjszakai telefonjelentése.) A Kormány tagjai a legutóbbi minisztertanácsom beható megbeszélést folytattak a lakbérleti szerződésről esetleges meghosszabbításának problémája felett. A kormányban két felfogás uralkodik. Tancred Constantinescu és Bratianu Vintila a meghosszabbítás ellen nyilatkoztak, míg a többi miniszterek a meghosszabbítás mellett vannak.

— Elfogták Pesten egy erdélyi sikkasztót. Budapestről táviratozzák: Egy Erdélyszerte körözött sikkasztót fogott el ma a budapesti rendőrség. Friedmann Sándor, egy szatmári szállítványozási vállalat igazgatója, aki Nagyváradon tartózkodott, többszörös okirathamisítás után eltűnt. Üzletfelei, akiket mintegy 800 ezer lejfel károsított meg, jeljelentést tettek ellene a rendőrségnek, amely elrendelte a körözést. Ma a budapesti rendőrség detektívjei elfogták a megszökött igazgatót a Rémi-szálló előtt. Friedmann csak nehezen lehetett felismerni, miután leborotváltatta bajuszát és szökése után állandóan pápaszemet hordott. Letartóztatása után kihallgatták. A kihallgatás folyamán Friedmann beismerte, hogy elsikkasztott 800 ezer lejt és vallomása szerint a pénz nagy részét elmulatta. A letartóztatásról a budapesti rendőrfőkapitányság táviratilag értesítette a nagyváradai rendőrséget, amely megindítja a kiadási eljárást.

— Thèmes tánciskolájában új táncokon október 2-án, pénteken kezdődik az aradi városligetben.

— Harisnya, legjobb és legolcsóbb: Bogyonál, Str. Eminescu 13.

— Papírszalvéták Kernelnél.

— Kerékpártolvajlás. Koch Miklós állásnélküli kereskedősegédet kerékpártolvajlásban csípték. Letartóztatták és megindították ellene a büntető eljárást, a lopott kerékpár tulajdonosát pedig keresi az aradi rendőrség.

A magyar kisebbség szent ügyét szolgálja, aki terjeszti az ARADI KÖZLÖNY-t!

— Világhíró az aradi bíróság előtt. Érdekes vádlott állott ma az aradi járásbíróság előtt. Würter Rudolf, aki mint a neve is elárulja, német nemzetiségű, a hazájában uralkodó láznak hódolva szintén beállt globetrotternek és világgá indult. Szépen egymást után bejárta Hollandiát, Dániát, Norvégiát, Finnországot és Csehszlovákiát és Magyarországon át most Romániába igyekezett. A határátlépésnél, Curticin, a határrendőrség igazolásra szólította fel. Würter felmutatta a birtokában levő igazolványokat, azonban ezeket nem tárták kielégítőnek, előállították és ma az aradi járásbíróság tiltott határátlépés címén Würter Rudolfot tíz napi fogházra ítélte.

Kiszabadult

az algyógyi dráma hőse.

Stanoiu tanárt a dévai törvényszék szabadlábra helyezte. — Hogyan folyt le a tragédia — Stanoiu tanár elmondása szerint.

(Saját tudósítónktól.) Részletesen beszámoltunk az elmúlt napok folyamán arról a megrendítő szerelmi drámáról, amelyet Stanoiu Marius, aradi tanítónképző intézeti tanár rendezett meg s amelynek egy fiatal asszony esett halálos áldozatul: a tanár felesége és megsebesült az állítólagos udvarló is, Unger Jenő aradi származású gyógyszerész. — Eppen ma közöltük az Aradra érkezett gyógyszerész nyilatkozatát a véres szerelmi dráma ügyében és ma az időközben szabadlábra helyezett drámai főhős — aki ma szintén megérkezett Aradra — mondja el a tragédia lefolyását. A dévai törvényszék vizsgálóbírója ugyanis tegnap déltán újra kihallgatta Stanoiu tanárt, majd ezután tudomására adta, hogy szabadlábra helyezze. A dévai törvényszék ügyésze a szabadlábra helyezés ellen nem élt felfolyamodással, Stanoiu Marius még a tegnapi nap folyamán elhagyhatta a fogházat. — A hazaérkezett drámai hős egész másfélt adja elő a véres dráma lefolyását, mint ahogy az eddigi beszámolók szövege és másként, mint amiként Unger Jenő algyógyi gyógyszerész mai számunkban nyilatkozott. Stanoiu tanár ezeket mondja:

Az anonim levél birtokában mindjárt Algyógyra utazott. Szán déka az volt, hogy feleségével megbeszéli a válást, de arra nem is gondolt, hogy esetleg in flagranti kapja szerelmesével. Éjjel két óra tájban érkezett a szanatóriumhoz. Felesége mindjárt az első faggatásra bevallott mindent, még azt is, amit nem is sejtett, hogy megelőzőleg egy katonatiszt volt szerelmi viszonya. Erről írásbeli nyilatkozatot kapott az asszonytól. Unger szobájába együtt mentek. Az ájtónál feleségét előre küldte, ő kissé hátra maradt.

— Szervecs! — Köszöntötte a gyógyszerész a belépő fiatal asszonyt és ezzel elárulta magát. A gyógyszerész aztán szintén tagadás nélkül bevallotta a tanárnéval való viszonyát. A nyilatkozatra is rögtön hajlandó volt. Csak akkor lepődött meg, midőn a zsebreágyott nyilatkozat után Stanoiu átadta elolvasásra az asszony nyilatkozatát, amiben az állott, hogy nemcsak vele, de egy kapitánnyal is volt bűnös viszonya. Erre a gyógyszerész visszakövetelte az előbb adott nyilatkozatot és kijelentette, hogy ezek után nem veheti feleségül Stanoiumét. Hangos vita fejlődött ebből, aminek veszekedés, majd dulakodás lett a vége. Unger erővel akarta venni tőle a nyilatkozatot, mire a tanár a revolve-re után nyúlt. Új dulakodás következett s a tanár többször lött. Mikor látta, hogy a szerelmes pár véresen esik össze, elmenekült. A dévai ügyészségen önként jelentkezett. A gyilkosság ügyében helyszíni szemlét tartott a törvényszék és megejtette a nyomozást. Stanoiu Marius szabadlábra helyezése azért történt, mert a bíróságnál tanul igazolták a névtelen levél tartalmának igazát s ment a várható büntetés aligha lesz olyan nagy, hogy a tanár szökésétől tartani lehetne.

— Pótérettségi az aradi felső kereskedelmi iskolában. Az aradi felső kereskedelmi iskolában ma végeztek be a pótérettségi vizsgálatokat. Az érettségire mindössze hárman jelentkeztek és mindnyájan sikerrel tettek le a pótmatúrát. Ezek nevei a következők: Gyebrowszky Mátyás, Klein Sándor és Weisz János.

— Házasság. Fülöp Magda és Lindner Károly házasságot kötöttek.

— Letartóztattak egy fehérműtolvajt. Az éjszaka egyik szolgálatot teljesítő rendőrnök feltűnt egy gyanús külsejű ember, aki nagy batyut cipelve, cövtalanul rötta az utcákat. Igazolásra szólította fel és kiderült, hogy az illető Lingurár Gergely munká és foglalkozás nélküli egyén. A batyu átvizsgálásakor több ezer lej értékű finom fehérműt találtak nála. Lingurár bevallotta, hogy a finom fehér neműtök betöréses lopásból származnak. Azt azonban nem tudja, hogy ki tőle lopta. Lingurárt letartóztatták, a nyomozás megindult.

— Halálozás. Eisele János volt aradi kereskedő 54 éves korában elhunyt. Temetése folyó évi október hó 2-án délután 5 órakor lesz a felső temető halottas csarnokából.

— Repülőjárat Bucuresti—Chisinau között. Bucurestiből jelentik: A galat—bucuresti-i repülőjárat rendezésére után az aviaticai igazgatóság tavasszal Bucuresti—Galat—Chisinau között is repülőjáratot fog beállítani a postai és személyforgalom számára. A szállítási tarifák alig lesznek magasabbak a vasuti díjknál.

— Gencsyné tánciskoláját kezdők részére október 2-án megkezdik az aradi Központiban.

— Orvosi hír. Dr. Antal György bőrgyógyász és urologus megkezdte esti rendelését 7—8-ig. Arad, Bul. Carol (Erzsébet-körút) 56.

Hozassa meg Pöstyén fürdő iszapját. Visszanyeri egészsége alapját. A világhírű pöstyéni iszapkocka minden gyógyszerárban kapható.

— Deutsch táncitanító október hó 5-én hétfőn új táncanfolyamot kezd. Arad, Str. Cercetasilor. (volt Szent Pál-ucca 10. alatt.)

Az aradi

Apolloban

ma

WALTER SCOTT

híres regénye

Az erdők királya

két részben

DOUGLAS FAIRBANKSSAL

a főszerepben.

Mindkét rész egyszerre bemutatva. —: Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. Jegyek elővételben válthatók.

Jön! Jön!

JACKI COOGAN

legújabb filmje az aradi Urániában.

Kizárólag engros. Kizárólag engros.

AZ ORSZÁG LEGNAGYOBB SZÖRMEÁRUHÁZA

CLUJON VAN.

Telefon Interurban 5—19. Szencziós a "CASA DE LIPSCA" cluji lerakata. Káprázatos választékban táruinak a nézők szeméi elé a világ összes szörmei. :: A cégnek London, Páris, Lipse, Bécs, Krakau és New-Yorkban vannak fiókjai. A cluji áruháza a napokban nyílik meg a Cal. Reg. Ferdinand 5. sz. alatt a Szabó Jenő emeleti helyiségeiben. A kereskedelmi életnek ez lesz a legnagyobb szenzációja.

Telefon Interurban 5—19.

Legujabb őszi és téli, kabátok legolcsóbb beszerzési forrása: **Plesz** divatruháza ARAD, a színház hátsó bejáratával szemben.

KÖZGAZDASÁG

Megindul a külföldi utalványforgalom.

A külföldi postaküldemények új tarifája.

(Saját tudósítónkól.) Megirtuk, hogy illetékes körökkel sikerrel folytattak tárgyalásokat oly irányban, hogy Románia is bekapcsolódjék a külföldi utalványforgalomba. Nem is kell külön taglalnunk, hogy ennek a megállapodásnak milyen nagy a jelentősége. Hogy egyebet ne mondjunk, ezzel megszűnik az a rengeteg panasz, amely — az utalványforgalom hiánya miatt — abból indult ki, hogy a levélben küldött pénzek legnagyobb részben eltűntek. A postafőnökséghez ma távirati rendelkezés érkezett, amely közli, hogy Románia a külföldi utalványforgalmat a mai napon felvette. A távirat jelzi, hogy a szűkebb utasításokat és nyomtatványokat a vezénigazgatóság postán küldi, s így csupán néhány nap múlva válik teljes mértékben ismertté a külföldi utalványforgalom működésének való alkalmazása illetve használata. A postafőnökség ugyanakkor értesítést kapott

arról is, hogy a postai vezénigazgatóság a külföldre irányuló postaküldemények díját október elsejétől kezdve a következőképpen módosította: 20 grammig nincs változás, a 20 grammnál nehezebb levelek után minden további 10 grammonként, vagy azok töredékeiért 6 lej bélyeg ragasztandó. Irodalmi könyvek és tankönyvek, katalógusok, könyvküldői és könyvkereskedői nyomtatványok, újságok és folyóiratok, a mennyiben Romániában jelentek meg és azokat a szerző, kiadó, könyvkereskedő, kiadóhivatal, vagy újságbizományos adja fel külföldre, 50 grammonként egy lej portó alá esnek, tekintet nélkül a rendeltetési országra. A vakok számára készült dombornyomások portója 2 lej kilogrammonként. A reklamációs lap, valamint a postai személyazonossági igazolvány díját 40 lejre emelték fel, viszont a hiányosan felbélyegzett küldemények minimális bírságát 6 lejről 4 lejre szállították le.

Zürichben 2'45 a lej.

HELYI VALUTAÁRAK.

(Október 1.) Ár: Márka 50, angol font 1010, svájci frank 42, francia frank 10.40, líra 9, dinár 3.65, dollár 210, schilling 30, magyar korona 345, cseh korona 6.25. Pénz: Márka 49, angol font 1000, svájci frank 40, francia frank 10, líra 8.50, dinár 3.55, dollár 208, schilling 29, magyar korona 350, cseh korona 6.10. Kifizetések: Berlin 50.60, London 1030, Zürich 41, Páris 8.70, Belgrád 3.78, Newyork 211, Bécs 30, Budapest 335, Prága 6.30.

ZÜRICHI TŐZSDENYITÁS.

(Október 1.) Berlin 123.35, Amsterdam 208.35, Newyork 518.25, London 2510.50, Páris 24.50, Milánó 21.05, Prága 15.35.50, Budapest 0.0072.50, Belgrád 9.18.75, Bucuresti 2.45, Varsó 0.00086.50, Bécs 0.0073.15.

ZÜRICHI TŐZSDEZÁRLAT.

(Október 1.) Berlin 123.30, Amsterdam 208.35, London 2510, Páris 24.52, Milánó 21, Prága 15.35.50, Budapest 0.0072.50, Belgrád 9.18.75, Bucuresti 2.45, Varsó 0.00086.50, Bécs 0.0073.15.

BUCURESTI TŐZSDEZÁRLAT.

(Október 1.) Devizák: Páris 10.06, Berlin 50, London 1027, Newyork 211, Milánó 8.65, Zürich 41, Bécs 30, Prága 6.25. Valuták: Napoleon 800, márka 49.50, leva 1.48, török líra 1.14, francia frank 10, svájci frank 40, líra 8.55, drachma 3, dinár 3.60,

dollár 210, lengyel márka 34, osztrák korona 29.50, magyar korona 290, cseh korona 6.10.

A MAGYAR NEMZETI BANK HÍVATALOS ÁRFOLYAMAI. — (Október 1.) Belgrád 1262—1266, dinár 1248—1262, Bucuresti 335—337, lej 329—335, Páris frank 3378—3408, Bécs osztrák korona 100.45—100.79 Zürich svájci frank 13.761—13.837, Prága 2112—2120 szokol 2102—2120, Newyork dollár 71.500—71.520.

= Árverési hirdetés. A kereskedelmi és iparkamara közli az aradi vámhivatal megkeresése alapján, hogy folyó évi október 12-én délelőtt 10 órakor az aradi vámhivatal irodájában különféle elkobzott áruk nyilvános árverésen eladhatók. Az áruk jegyzéke megtekinthető a kamara irodájában.

= A chisenevi vásár meghosszabbítása. Bucurestiből jelentik: A kormány hozzájárult a chisenevi kiállítás október 20-ig való meghosszabbításához. A 75 százalékos vasúti kedvezmény természetesen mindaddig érvényben marad.

Jön! Jön!
JACKI COOGAN
legujabb filmje az aradi Urániában.

MOTI

xx „Erdők királya“ hatáknas arany filmbemutató ma pénteken az aradi Apollóban. Douglas Fairbanks alakítja az „Erdők királya“ főszerepét, amelyen 15 ezer katonai statisztán kívül 6590 színész szerepel és 1500 kőműves dolgozott az építés és az ötmillió dollárba kerülő felvételek sikeréért. Párisban egy teljes évig volt műsoron ez a film, amely Amerikában azt a jelzést kapta: „Ilyet még nem látott az emberiség“. Az aradi Apolló mozgósínház a két részből álló tízfelvonásos filmet egyszerre mutatja be. Jegyek elővételben kaphatók az Apolló mozgósínház elővételi pénztáránál. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

xx A „Csapodár herceg“ ma utoljára az aradi Urániában. Ez a gyönyörű és egyben nagyszerű film a szerelem filmje, melyben egy herceg súlyos áldozatokon és intrikákon keresztül igyekszik elérni célját, hogy szerelmét magáévá tegye. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judejului.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Üzletátvétel.

Simon Béla Arad, Str. M. Corvin 2. (Hunyady-u.) vegyesáru üzletét átvettem. Felhívom, mindazokat, akiknek nevezettől szemben fennálló követeléseik van, három napon belül jelentsék be, mivel ezen időn túl semminemű követelést el nem ismerlek. 5831

Schleó József

FIGYELEM!

Strada Eminescu (volt Deák Ferenc-u.) közelében teljesen jókárban levő emeletes bérház, nagy telekkel, iparvállalat céljaira alkalmas nagy pincével, 900 ezer lejért eladó, a vételár felérése 18 százalékos kamattal fizetendő. Megbizottam Haász Irodája Arad, Str. Eminescu (v. Deák Ferenc-u.) 12. 18197

A Str. Mocioni

(Orozy-u.) elején, magas földszintes **uriház 750 □-öles** megosztható telekkel, 4 lakással, amelyből egy háromszobás elfoglalható, nagyon olcsón eladó. Kizárólagos megbízott: Győrfy „MUREȘ“ Irodája Arad, Str. Unirei (Fábrián G-u.) 18198

Olcsó árairól

előnyösen ismert

ORIENT

divatruháza Arad, Bulev. Reg. Maria 16 (Sala-nocasarok) szenzációs őszi

Jegyzéke.

- 1 mtr. Női színes bársony L 98.—
- 1 „ Raó bársony... L 115.—
- 1 „ Cérna barchot ... L 25.—
- 1 „ mosó creton ... L 37.—
- 1 „ kelengye vászon L 39.—
- 1 „ 120 cm. sz. Eponge L 95.—
- 1 drb. takaró ... L 240.—
- 1 mtr. 140 cm. széles gyapju szövet ... L 360.—
- 1 mtr. 140 cm. széles Angol férfi szövet ruhára ... L 225.—
- 1 mtr. 150 cm. széles Doubl férfi kabát kelme L 475.—
- 1 mtr. 140 cm. széles Női téli kabát kelme L 490.—
- 1 mtr. 100 cm. Selyem marocain ... L 320.—
- 1 pár Női kötött harsánya L 55.—

Vásznak, Batiszt chiffonok, kalpbársonyok, Velour chiffonok, Szilskia plüschök, Caracüllök, Biserettek, Crepe de chinek állandó raktár

valódi angol férfi- és női-szövetekben

melyen leszállított árakkal.
Primaria oraşului municipal Arad.
No. 26804 · 1925.

PUBLICAŢIUNE

Comisiunea judeţana pentru expunere şi impropietărire din Arad avizează sătenii, din Arad şi Arad-Gai-Sega, cari au înaintat apeluri contra hotărâri comisunei de ocol din Arad, referitoare la tabloul celor îndreptăţi la defalcarea locurilor de case din Arad, că terminul de desbatere orală în această cauza este fixat pe 7. Octomvrie a. c. oara 9 în sala nr. 102 în localul Tribunalului din Arad. Toţi acei, cari au făcut apel să se prezinte cu acte în regulă acolo să şi susţine apelul. In caz de reprezentare se vor aplica sancţiunile legale.

Arad, la 1. Octomvrie 1925.

Primar: Robu
5826

Minden este a Dácia és a Városi kávéházban

felvállva muzsikálnak

Körössy Jenő

Cinji (kolozvári primas (Körössy Dadus öccse) és

Almay Laci

a legjobb aradi cigányprimas teljes zenekarral.

Nagy szezonnyitás! **100** / október 1-től

engedmény különféle kész szőrmeékben, sport kabátokban és bundákban

S. EISENSTÄDTER

Románia elismert legnagyobb és legszolidabb szőrmeáruháza **Arad, Str. Alexandri (Salac-u) 1.** Megrendelések jutányosan és pontosan eszközöltetnek!!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díjt szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetés ára hétfőnap 3 lej — szomb. vasárnap 4 lej. — Vasárnapon betűvel 6 lej, illetve 8 lej. — A vasárnapon betűvel kiváltóakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket 4. u. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 30 lej, vasárnap 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket törölje, amelyek tartalmánál fogva eredeti alapjában sem közzehatók, az minden egyes esetben megváltoztatása, illetve helyesbítése. * * * * * Hirdetéseket telefon úján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Oktatás.

ROMAN gymnasiumot végzett leány tanít románul, franciául és minden gymnasiumi tárgyat. Cim az Aradi Közöny kiadóhivatalában. 5829

Ellátás.

HAZIKOSZT kapható kihordásra. Arad, Str. Minervei (Ilona-ucca) 4. szám. 5830

Alkalmazás.

PERFEKT NÉMET LEVELEZŐ és könyvelő a délutáni órákra alkalmazást keres. Levélbeni címetek az Aradi Közöny kiadóhivatalába „Ügyes levelező” jelleg alatt kér. 530

JOB családból való kifizető, vagy leány azonnal felvétetik. Sándor hírlap-irodában Arad. 1009

JOIRASU kisasszony gyakornoknak felvétetik. Kálmán A. műszaki iroda Arad, Piața Catedralei (Tököly-tér) 5. 10276

EGY ügyes árva fiú teljes ellátással és ruházattal tanulónak rőfős és rövidáru szakmában azonnalra felvétetik. Románul tudók előnyben. Cim Gladis Péter Ghioroc. 5832

HAT éves kisfiám mellé vidékre német kisasszonyt keresek. Románul tudók előnyben. Érdeklődni Kramer Sándor és Társa cégnél Arad. Ugyanott egy elsőrendű szakácsné kerestök. 5883

PERFEKT szakácsné, kóserül főző, november 15-re kerestök: Hirschfeld Mór-hoz. Jelentkezni az üzletben Aradon, a színházzal szemben. 5835

GÉPESZ Diesel motorhoz felvétetik. Dr. Jancu-málem Curtiel. 5834

MUNKÁSLÉANYOK 4-től 8 lej órabér mellett állandó alkalmazást kapnak. Jelentkezés lehetőleg a reggeli órákban. Gábor csokoládé-gyár Arad. 5796

ÜVEGMOSÓ leányok felvétetnek. Weiszberger Lőkőgyár Arad, Bulev. Regina Maria 13. 5836

MASANOD leány, ki női kalapokat kiszolgálni tud, felvétetik Hoffmann Sándornál Arad. 5777

VILLANYSZERELŐ segéd felvétetik. Gáspár Arad, Str. Horia 2. 5784

HAZIKISASSZONYNAK keresek tanyára lehetőleg idősebb, szolid, szorgalmas árva leányt, ki önállóan főz, egy kis család segítségével, minden egyéb házi munkát elvégez, szabad idejében podig varr, vagy két nagyobb fücskával foglalkozik. Megkeresések következő címre küldendők: Leu Pálné Ciacova. Földműves iskola. 5813

VARROLEÁNYOK felvétetnek Stern Testvéreknél Arad, Str. Metianu, Forray-u. 10275

Üzletek.

JÓFORGALMU vendéglő és szálloda vasut mellett eladó. Megbizott „Jupiter” ügyvédség Arad, Piața Catedralei 3. 5822

Vétel és eladás.

ELADOM új balkaros gépet félárban. Cim az Aradi Közöny kiadóhivatalában. 5825

ZONGORA, hegedű, cimbalom, bőrdn, silákin kabátok, szőrmeék, komplett szobaberendezések, szőnyegek, vitrin, hintaszék, varrógépek, gyermekkosci, dísz tárgyak, íróasztalok, fotelok, antik órák, seheslon, antik schál, rézgyak, rézmósdó, festmények, vizes és boros poharak stb. eladók Arad, Str. Consistorului 12. (volt Baththyány-ucca) I. e. jobbra. 600

KERESEK megvételre zongorákat. Melis zongorakészítő, Arad, Str. Pompiliu 21. (Kasza-ucca) 5734

EZÜSTÖT, ékszer, antik butort, zongorát, teljes modern lakás berendezéseket legmagasabb árban vesszünk. Vidékre utazunk. Salon Artistique Arad. 2601

MOTOREKE Fiat „Excelsior” 40 lóerős, kitérdő karban, keveset használt, eladó. Szathmári Szabó István kertgazdaságában Pancota. 15196

ANTIK ÉS MODERN butorokat, különböző antik tárgyakat, szőrme árakat, dísz tárgyakat, szőnyeget, fehér és ruhá neműt, háztartási cikkeket, stb. bizományba veszek. Arad, Str. Consistorului 12. (volt Baththyány-ucca), I. em., jobb. 1000

BUTORLERAKATBAN legolcsóbb árban kaphatók: ebédlők, hálószobák, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 8. és Strada Moise Nicoara (Petőfi-u.) 9. 5828

Ingatlan.

ELADÓ ház két hold földdel Zimándujfalun. Cim Juhász Mátyas Zimándujfalun. 5827

ARADTÓL 3 km-re 10 kis hold prima szántó eladó. Cim az Aradi Közöny kiadóhivatalában. 5828

KETSZOBAS magánház Arad, Strada Oituz (Illés-ucca) 166. szám alatt olcsón eladó. Bővebbet ugyanott. 15196

BIRTOKOT 150 holdat érbe vennék. Arad, Str. Costuc 18. 5815

GYARTELEPNEK alkalmas 664 □-ös ház hely Arad, Str. Sava Raiou 144-146. kövezett uccában eladó. Értekezni Str. Costuc No. 18. 5815

Kötött női kabátok

és gyermek szövetek még a tavalyi olcsó árakban, női és gyermek harisnyák mélyen leszállított árakban!

Szabolcsi és Kleinnál Arad, Str. Metianu (Forray-u.) II. sz.

Különféle.

A JÓSZIVŰ KÖZÖNSÉGHEZ! Hadirokkant vagyok. Kezeim bémák, dolgozni nem tudok. Nincs hajlékom, betevő falatom, csupa rongy vagyok. Ezuton fordulok a jólelkű közönséghez és kérem, hogy segítsen rajtam. Szives adományait kérem juttassák el Arad, Strada Serbească No. 1. (Koszoru-ucca) alá Putschler Jakob részére. 300

SZAZHUSZ lejért női filo kalapokat formáz és tisztít, 70 lejért férfi kalapokat vasal, tisztít és formáz „Gaby” szalon Arad, Bulev. Reg. Ferdinand II. sz. (volt József tőherceg-ut.) 5780

Lapukban egy hirdetés jó tőkebefektetés.

VEGYEN MUZSAY-nál

Aradon a színházzal szemben

Férfi öltöny, őszi-téli lej 1950—
 Őszi-téli felöltő (tisztá gyapju) ... 1950—
 Double raglán vagy ulster mind. színben. „ 2500—
 Gummi kabát ... „ 960—
 Fregoli őszi kabát minden színben „ 2600—
 Bőr kabát (szőrme bélés és gallér) „ 4600—

Winpassingi és Hannoveri gummi kabát különlegességek.

Pénzét dynamákat, electro motorokat jótámas mellett nem dobja ki, mert **Kádár János** Arad, Str. Simion Baltut (Desszffy-ucca) 5. szám.

Belvárosi emeletes bérház

Aradon, a Str. Consistorului (Baththyány-u.) közeliében nagy uccai fronttal, alapincézve, nagy udvar és kerttel, 900.000 lejért eladó. — **Üzletes bérház** nagyforgalmu vendéglővel, elfoglalható modern lakással, 700.000 lejért eladó. — **A piactér közelében** fekvő magas földszintes bérház 2 háromszobás, elfoglalható lakással, évi 70.000 lej jövedelemmel 900.000 lejért eladó. Megbizott: „Uranul” iroda Arad, főpostával szemben. 16108

I. NAGY szücs

Arad, Strada Alexandri 5. Szőrmeáruk raktára. Megrendelések jutányosan és pontosan eszközöltetnek.